

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Α' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 7 Ιανουαρίου 2017
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΔΙΑΓΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πολιτεία (519D-520A)

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἦν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὧσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῇ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμην γάρ.

Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γινομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς αὐτούς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τε καὶ φυλάττειν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑΔΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: **Ἐπελάθου.....πόλεως.**

Μονάδες 10

B1. Να σχολιάσετε το περιεχόμενο των παρακάτω λέξεων- φράσεων του κειμένου: **«επελάθου», «τούτο»** (το δεύτερο του κειμένου).

Μονάδες 10

B2. Ο Γλαύκωνας υποβάλλει την ένσταση για το αν είναι δίκαιος ο ηθικός εξαναγκασμός των φιλοσόφων. Να παραθέσετε το αντίστοιχο χωρίο του κειμένου και να σχολιάσετε την αντίδρασή του.

Μονάδες 10

B3. Σύμφωνα με το παραπάνω απόσπασμα, ποια είναι τα μέσα που χρησιμοποιεί ο νόμος για να επιτύχει τον σκοπό του; Να απαντήσετε λαμβάνοντας υπόψη σας και τα παρακάτω αποσπάσματα:

Πλάτωνος Νόμοι, 722 b

.... ἐξὸν δυοῖν χρῆσθαι πρὸς τὰς νομοθεσίας, πειθοῖ καὶ βία ...

Πλάτωνος Πρωταγόρας 326 E

Και όταν πια φύγουν αυτοί [δηλ. οι νέοι άνδρες] από τους δασκάλους, η πόλη, με τη σειρά της, τους αναγκάζει να μάθουν τους νόμους και να ζουν σύμφωνα με αυτούς, ώστε να μην ενεργούν από μόνοι τους και όπως νομίζουν οι ίδιοι [...]. Έτσι, και η πόλη, υπογραμμίζοντας τους νόμους, αυτά τα επινοήματα των καλών, παλαιῶν νομοθετῶν, αναγκάζει και όσους ασκούν ένα αξίωμα και όσους άρχονται να συμμορφώνονται με αυτούς. Εκείνος δε, ο οποίος τους παραβαίνει, υφίσταται κυρώσεις και οι κυρώσεις αυτές ονομάζονται, και σε σας εδώ [δηλ. στην Αθήνα] και σε πολλά άλλα μέρη, εὐθύνες, λες και η δικαιοσύνη ξαναβάζει [τον παραβάτη] στην ευθεία.

Μονάδες 10

B4. α. Να εντοπίσετε στο απόσπασμα που σας δίνεται από μια λέξη της αρχαίας ελληνικής συγγενή ετυμολογικά με καθεμία από τις παρακάτω: **διηγεκές, φουσαρμόνικα, παλινωδία, άλλοθι, εφετείο, υπόδημα.**

Μονάδες 6

β. Να γράψετε σύνθετες λέξεις της νέας ελληνικής χρησιμοποιώντας για β' συνθετικό τις παρακάτω λέξεις του κειμένου (για κάθε λέξη της αρχαίας ελληνικής να γράψετε μια σύνθετη λέξη της νέας ελληνικής) : **φίλε, νόμω, πόλεως, δίκαια.**

Μονάδες 4

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

- B5. α.** Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα σε καθεμιά από τις παρακάτω θέσεις το γράμμα **Σ**, αν είναι σωστή, ή το γράμμα **Λ**, αν είναι λανθασμένη.
- Ο δραματικός χρόνος για την Πολιτεία είναι το 374 π. Χ.
 - Οι φύλακες –επίκουροι αναλαμβάνουν, μετά τα 50 τους χρόνια τη διακυβέρνηση της Πολιτείας και μεριμνούν για την ευδαιμονία της.
 - Η ιδεώδης πολιτεία ενσαρκώνει τις τέσσερις θεμελιώδεις αρετές.
 - Το μείζον πρόβλημα που συζητείται στην Πολιτεία είναι η δικαιοσύνη.
 - Ο Θρασύμαχος δυσχυρίζεται ότι δικαιοσύνη είναι να αποδίδεις τα ίσα, καλό στο φίλο, κακό στον εχθρό.

Μονάδες 5

- β.** Σε όσες από τις παραπάνω θέσεις το περιεχόμενο είναι λανθασμένο, να κάνετε τις απαιτούμενες διορθώσεις, ώστε να είναι σωστό.

Μονάδες 5

Γ. ΑΙΔΙΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλους Αθηναίων Πολιτεία, Κεφ. 11

Σόλων διατάξας τὴν πολιτείαν ὄντιον εἴρηται τρόπον, ἐπειδὴ προσιόντες αὐτῷ περὶ τῶν νόμων ἠνώχλουν, τὰ μὲν ἐπιτιμῶντες, τὰ δὲ ἀνακρίνοντες, βουλόμενος μήτε ταῦτα κινεῖν μήτ' ἀπεχθάνεσθαι παρῶν, ἀποδημίαν ἐποιήσατο κατ' ἐμπορίαν ἅμα καὶ θεωρίαν εἰς Αἴγυπτον εἰπὼν ὡς οὐχ ἦξει δέκα ἐτῶν. οὐ γὰρ ὄφετο δίκαιον εἶναι τοὺς νόμους ἐξηγεῖσθαι παρῶν, ἀλλ' ἕκαστον τὰ γεγραμμένα ποιεῖν. [...] ὁ μὲν γὰρ δῆμος ὄφετο πάντ' ἀνάδαστα ποιήσιν αὐτόν, οἱ δὲ γνώριμοι πάλιν (εἰς) τὴν αὐτὴν τάξιν ἀποδώσειν ἢ μικρὸν παραλλάξειν. Ὁ δὲ Σόλων ἀμφοτέροις ἠναντιώθη καί, ἐξὸν αὐτῷ, μεθ' ὀποτέρων ἐβούλετο συστάνα τυραννεῖν, εἴλετο πρὸς ἀμφοτέρους ἀπεχθέσθαι σώσας τὴν πατρίδα καὶ τὰ βέλτιστα νομοθετήσας.

ἀνάδαστα ποιούμαι = ξαναπροχωρώ στη διανομή

ἀπεχθάνομαι = γίνομαι μισητός

ἀποδημία = μετανάστευση

θεωρία = περιήγηση

οἱ γνώριμοι = οἱ αριστοκρατικοί

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να μεταφράσετε το παραπάνω απόσπασμα.

Μονάδες 20

Γ2. Να δώσετε τους ζητούμενους τύπους για τα παρακάτω:

διατάξας: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
προσιόντες: το α' ενικό πρόσωπο της ευκτικής του ενεστώτα
έπιτιμώντες: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην αντίθετη φωνή
ταῦτα: τη γενική του ενικού στο θηλυκό γένος
ἐτῶν: τη δοτική του ενικού
πάντα: τη γενική του πληθυντικού στο αρσενικό γένος
μικρόν: τον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου στην ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου
τυραννεῖν: το β' ενικό της προστακτικής του ενεστώτα στη μέση φωνή
εἶλετο: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου
πατρίδα: την ονομαστική του ενικού

Μονάδες 10

Γ3. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἕκαστον, ἀπεχθάνεσθαι, ἀνάδαστα, τήν αὐτήν, αὐτῷ** (το δεύτερο του κειμένου)

Μονάδες 5

Γ4. **βουλόμενος, τά γεγραμμένα:** Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις μετοχές (μονάδες 2) και να τις αναλύσετε στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις (μονάδες 3).

Μονάδες 5